

Eelco Smits maakt het waar – en kan ook zingen

THEATER SONG FROM FAR AWAY

Van Toneelgroep Amsterdam Regie Ivo
van Hove Gezien 19/8 Waar Studio 1
Te zien t/m 29/8, aldaar

★★★★☆

Hij zat in een vergadering toen zijn moeder belde. Hij nam niet op – de blik van het Chinese meisje tegenover hem weerhield hem – maar toen klonk de pling van zijn voicemail en ook die van een sms. “Ze zei me dat ik naar huis moest komen,” zegt de man. “Ze zei me wat er met jou was gebeurd.”

Een geelbeige ruimte met grote ramen, een dramatische gebeurtenis, een enkele acteur: de lijntjes van de nieuwe Toneelgroep Amsterdam voorstelling *Song from far away* naar die andere toneelmonoloog van Ivo van Hove, *La voix humaine* van Jean Cocteau, zijn snel getrokken. Was het toen een verbroken relatie, nu is het de plotselinge dood van een broer die het drama stuurt. Halina Reijn speelde de succesvoorstelling uit 2009 gisterenavond in de Rabozaal van de Stadsschouwburg op hetzelfde moment dat acteur Eelco Smits zijn Nederlandse première beleefde in een kleine studio aan de Lijnbaansgracht. De gevierde Engelse toneelauteur Simon Stephens schreef de tekst speciaal voor hem.

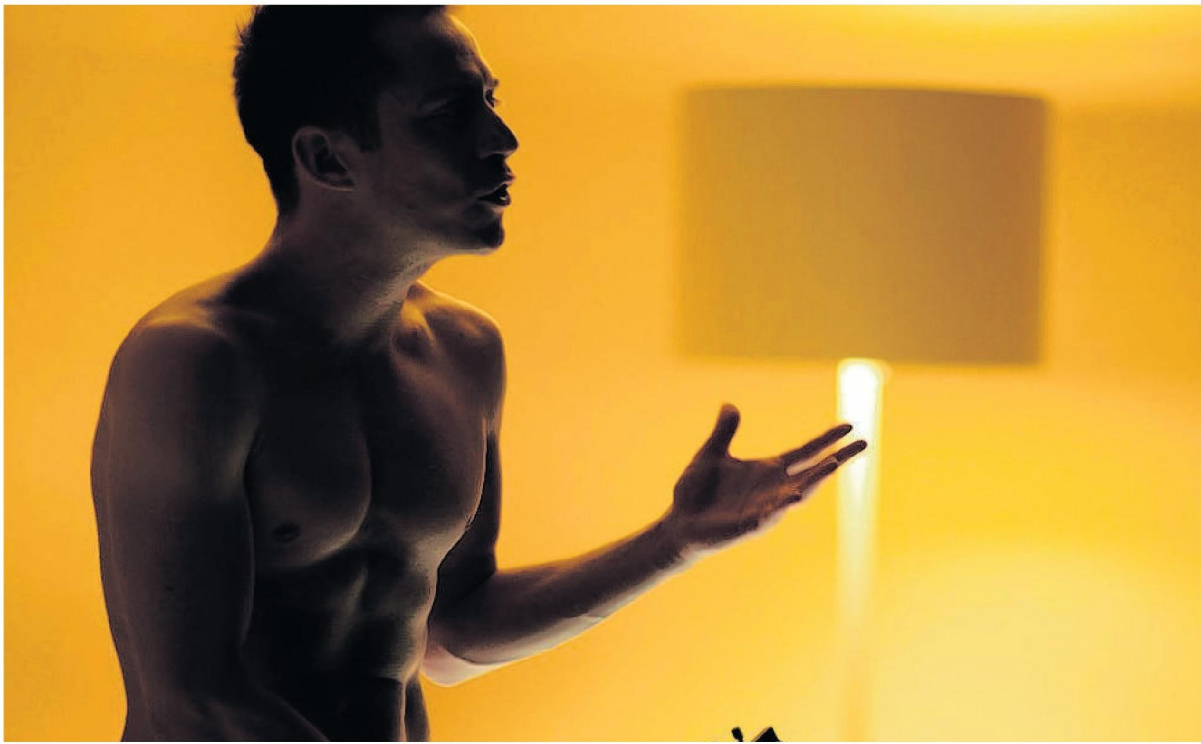
Met zijn gele kijkdoos zorgde Jan Versweyveld voor het spiegelende toneelbeeld – letterlijk: de ramen zitten hier aan de achterzijde in plaats van tussen de acteur en het publiek, zoals bij *La voix humaine*. Van Hove trok de twee monologen ondertussen met subtiel beeldrijm dicht naar elkaar: ook hier eerder ingetogen emoties dan een explosie van verdriet, ook hier een raam met een afgrond erachter, ook hier die dreiging dat dat raam ook open kan.

De tweede uit een trilogie rond eenzaamheid noemt Van Hove de voorstelling dan ook; het derde deel volgt la-

ter dit seizoen met Ramsey Nasr. Maar wie de parallellen eenmaal heeft opgemerkt, ziet met *Song from far away* vooral een voorstelling die sterk is van zichzelf. Stephens lucide tekst, met herkenbare, treffende beelden, is minder larmoyant dan die van Cocteau. Hij situeerde zijn stuk in Amsterdam, maar koos het perspectief van een buitenstaander: een 34-jarige bankier die twaalf jaar geleden naar New York is verhuisd. Of gevlucht – van zijn familie, van zijn geliefde bij wie hij perfectie zocht en die hij uit angst die niet te vinden verliet. In brieven aan zijn broer vertelt hij erover. Eerst woedend dat hij door diens dood de confrontatie met zijn familie aan moet, later rustiger en, als zijn schild van afstandelijkheid afbrokkelt, met groeiende wanhoop.

Smits speelt al tien jaar bij Toneelgroep Amsterdam, maar niet eerder lag de focus zo op hem. Eng, bekende hij in verschillende interviews. Niet nodig, bleek gisteravond. Smits maakt het waar. Met een haast verraderlijk lichte toon, terughoudend spel en een verrassend mooie zangstem waarmee hij een nummer van de Amerikaanse songwriter Mark Eitzel zingt – ook speciaal voor hem geschreven. *Song from far away* klopt helemaal.

Joukje Akveld

Eelco Smits maakt het helemaal waar in *Song from far away*.